

NYHED

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

I orden at hemmeligholde eventuel sag om topjob i NATO eller EU

4. juni 2009

Statsministeriet havde ret til ikke at oplyse om det havde dokumenter om Anders Fogh Rasmussens muligheder for at få et topjob i EU eller NATO. Det udtaler ombudsmanden efter at have behandlet en klage over ministeriet.

"Under normale omstændigheder skal en myndighed oplyse om den har dokumenter omfattet af en aktindsigtsanmodning. Den der får afslag på aktindsigt, skal altså normalt have at vide at et eller flere dokumenter er tilbageholdt. I denne sag mener jeg imidlertid at der foreligger sådanne helt særlige omstændigheder at dette udgangspunkt kan fraviges", siger ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen.

To journalister bad i marts 2008 Statsministeriet om aktindsigt i "samtlige dokumenter om Anders Fogh Rasmussens muligheder for at komme i betragtning til et topjob i EU eller NATO". Ministeriet afslog den 30. april 2008 i det hele taget at oplyse om der fandtes sådanne dokumenter i ministeriet. Ministeriet gav en meget kortfattet begrundelse for afslaget.

Journalisterne klagede til ombudsmanden. Og efter et møde mellem Statsministeriet og ombudsmanden skrev ministeriet en udtalelse om de hensyn der lå bag beslutningen. Statsministeriet mente at en afsløring af om ministeriet var i besiddelse af materiale, kunne have både udenrigspolitiske og indenrigspolitiske skadevirkninger. Udenrigspolitiske fordi mulighederne for at besætte en international toppost med en dansk minister ville blive væsentligt forringet hvis det på et for tidligt tidspunkt blev bekræftet at der var en dansk kandidat. Indenrigspolitiske fordi "statsministerens mulighed for at virke som regeringens chef – og dermed regeringens muligheder for at fungere som en arbejdsdygtig regering – ville kunne lide væsentlig skade".

Ombudsmanden kan ikke kritisere at Statsministeriet har anset det udenrigspolitiske hensyn for at være beskyttet af offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser. Han mener til gengæld at det er mere tvivlsomt om det - generelt formulerede - indenrigspolitiske hensyn er beskyttet.

"Men da der også er hensyn som minder om dem som gør at der normalt ikke er fuld aktindsigt i ansættelses- og personalesager, kan jeg samlet set ikke kritisere resultatet af ministeriets afgørelse," siger ombudsmanden.

NYHED

Ombudsmanden kritiserer dog den meget kortfattede begrundelse som ministeriet oprindeligt gav til journalisterne.

Du kan læse hele ombudsmandens udtalelse [her](#).

Yderligere oplysninger kan fås hos ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen på mobil 40 43 45 43.

FAKTA: Efter offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 2, kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner.

Efter den såkaldte generalklausul i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6, kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet. Bestemmelsen har bl.a. været anvendt til at undtage dokumenter knyttet til en konkret politisk beslutningsproces fra aktindsigt.

Normalt skal den der har søgt om aktindsigt, gøres bekendt med at et eller flere dokumenter er tilbageholdt hvis der gives helt eller delvist afslag på aktindsigt efter reglen i offentlighedslovens § 13, stk. 1, jf. § 13, stk. 2. Udgangspunktet er således at eksistensen af dokumenter ikke kan hemmeligholdes. Ombudsmanden har dog tidligere i en bestemt type af sager anerkendt at selve eksistensen af dokumenter under særlige omstændigheder og efter en konkret vurdering kunne hemmeligholdes. Det drejede sig om oplysninger om hvorvidt PET var i besiddelse af registreringer og oplysninger om en ansøger. Se sagen [her](#).

Folketingets Ombudsmand er jurist og valgt af Folketinget til at behandle klager over offentlige myndigheder. Ombudsmanden kan kritisere og anbefale myndigheder at ændre deres afgørelser. Hvert år får ombudsmanden omkring 4000 klager fra borgere der mener at en myndighed har begået fejl. En typisk fejl kan være en kommune eller anden myndighed der har været for længe om at svare på et brev eller truffet en forkert afgørelse. Ombudsmanden tager også selv sager op, for eksempel efter omtale i en avis, ligesom han ofte er på inspektion i blandt andet fængsler og psykiatriske hospitalet. Cirka 85 medarbejdere er ansat ved Folketingets Ombudsmand.